

Sygn. akt VI U 340/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2019 roku.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący sędzia Przemysław Chrzanowski

Protokolant Patrycja Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania A. R.

przeciwko (...) w W.

z udziałem (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o.

o zasiłek chorobowy i zwrot świadczeń

1. zmienia decyzję (...) w W. z 30 sierpnia 2018 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznaje A. R. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku i od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku oraz uznaje, że A. R. nie jest zobowiązany do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego w kwocie należności głównej 45.950,63 zł i uznaje, że A. R. nie jest zobowiązany do zwrotu odsetek od pobranego zasiłku chorobowego;
2. umarza postępowanie w pozostałej części;
3. zasądza od (...) w W. na rzecz A. R. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI U 340/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2018 roku znak: (...)w W. odmówił A. R. prawa do zasiłku chorobowego za okresy: od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami w łącznej kwocie 49.749,59 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony otrzymał zasiłek chorobowy w związku z orzeczeniem niezdolności do pracy w (...) Sp. z o.o. We wskazanych wyżej okresach przebywając na zwolnieniu lekarskim wykonywał pracę na rzecz innego płatnika na podstawie zawartej z nim umowy o pracę.

(decyzja z dnia 30 sierpnia 2018 roku – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji A. R. złożył odwołanie wnosząc o przyznaje mu prawa do zasiłku chorobowego za okresy: od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku oraz zasądzenie kosztów procesu na rzecz odwołującego. W uzasadnieniu wskazał, że będąc zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. miał jednocześnie podpisaną umowę o pracę na 1/8 etatu za wynagrodzeniem

232 zł ze spółką (...). o z .o z siedzibą we W. (przejętą potem przez (...) Sp. z o.o.). Odwołującemu płacono tylko za udostępnienie licencji i pozostawanie w „gotowości” do objęcia zarządu nieruchomości, co do których (...) Sp. z o.o. startował w przetargach na ich obsługę. W rzeczywistości odwołujący wskazał, że nie świadczył pracy, a jedynie miał licencje wymagane w przetargach.

(odwołanie – k. 1-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację jak w zaskarżonej decyzji, wskazując dodatkowo, że odwołujący za pracę wykonywaną w okresie zwolnień lekarskich otrzymał wynagrodzenie wypłacone przez płatnika.

(odpowiedź na odwołanie – k. 12)

Spółka (...) Sp. z o.o. poparła stanowisko odwołującego wnosząc i wywodząc jak tenże, powołując się na fakt nieświadczenia pracy przez A. R..

(...) Sp. z o.o. nie zajęła stanowiska w sprawie.

(pismo zainteresowanego (...) Sp. z o.o. – k. 49)

Decyzją z dnia 3 lipca 2019 roku znak: (...) w W. zmienił decyzję z dnia 30 sierpnia 2018 roku w ten sposób, że zobowiązał A. R. do zwrotu odsetek od nienależnie pobranego zasiłku chorobowego od dnia doręczenia decyzji z dnia 30 sierpnia 2018 roku do dnia zwrotu.

(decyzja z dnia 3 lipca 2019 roku – k. 107- 108)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. R. miał zawartą z (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę o pracę na okres od 3 czerwca 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku na stanowisku zarządcy nieruchomości w wymiarze czasu pracy 1/8 etatu (0,125 etatu). Wynagrodzenie zasadnicze odwołującego wynosiło 232 zł miesięcznie. Stosunek pracy ustał z dniem 31 grudnia 2017 roku w wyniku upływu czasu na jaki została zwarta umowa.

Umowa została zwarta w celu utrzymania odwołującego przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. (następnie (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.) ze względu na posiadane przez niego kwalifikacje.

Prezes (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. ustalił z odwołującym, że zatrudni go na 1/8 etatu w celu utrzymania pracownika o wysokich kwalifikacjach i możliwości przedstawiania w przetargach jako osoby potencjalnie zarządzającej.

Odwołujący nie wykonywał z tytułu zawartej umowy o pracę z (...) Sp. z o.o. żadnej pracy fizycznej lub umysłowej. Nie wykonywał czynności faktycznych związanych z pracą. Otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze za możliwość utrzymania go jako pracownika o wysokich kwalifikacjach. Wynagrodzenie otrzymywał za cały okres zatrudnienia, tj. od 3 czerwca 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku.

(umowa o pracę – k. 6; świadectwo pracy – k. 7; zeznania świadka B. Ż. na rozprawie w dniu 4 marca 2019 roku – protokół rozprawy od 00:09:19 do 00:15:20; zeznania świadka J. W. na rozprawie w dniu 4 marca 2019 roku – protokół rozprawy od 00:15:20 do 00:20:06; zeznania odwołującego A. R. na rozprawie w dniu 4 marca 2019 roku – protokół rozprawy od 00:04:39 do 00:09:16; zeznania świadka J. B. (dawniej Ciesielskiej) na posiedzeniu przed Sądem wezwanym w sprawie o sygn. akt X Uo 14/19 – protokół posiedzenia k. 97-98; zeznania świadka M. B. na posiedzeniu przed Sądem wezwanym w sprawie o sygn. akt X Uo 14/19 – protokół posiedzenia k. 97-98)

Odwołujący miał zawartą z (...) Sp. z o.o. z siedzibie w W. umowę o pracę od dnia 22 lutego 2016 roku zawartą na czas nieokreślony.

(bezsporne)

Niezdolność do pracy odwołującego trwała między innymi w okresach: od 8 listopada 2016 roku do 18 grudnia 2016 roku, od 8 grudnia 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 stycznia 2017 roku do 2 lutego 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 23 lutego 2017 roku, od 24 lutego 2017 roku do 16 marca 2017 roku, od 17 marca 2017 roku do 7 kwietnia 2017 roku, od 8 kwietnia 2017 roku do 28 kwietnia 2017 roku, od 29 kwietnia 2017 roku do 19 maja 2017 roku, od 20 maja 2017 roku do 10 czerwca 2017 roku, od 16 sierpnia 2017 roku do 6 września 2017 roku, od 27 września 2017 roku do 16 października 2017 roku, od 17 października 2017 roku do 6 listopada 2017 roku, od 7 listopada 2017 roku do 27 listopada 2017 roku, oraz 28 listopada 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku. Zaświadczenia lekarskie zostały wystawione w celu przedłożenia do płatnika (...) Sp. z o.o.

Z tytułu niezdolności do pracy został odwołującemu wypłacony zasiłek chorobowy w kwocie 45.950,86 zł za okres łącznie od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku

(zaświadczenia (...) akta organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych do akt sprawy przez strony, których autentyczność nie była kwestionowana.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków B. Ż., J. W., J. B. oraz M. B., a także odwołującego A. R.. Zeznania te były spójne, logiczne, a przedstawione okoliczności nie budziły wątpliwości Sądu ze względu na brak sprzeczności z dokumentami zgromadzonymi w sprawie.

Strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania Sądu w tej sprawie było ustalenie, czy odwołujący A. R. ma prawo do zasiłku chorobowego za okresy od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku oraz czy jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wypłaconego przez płatnika wraz z odsetkami.

Na wstępie należy wskazać na regulację zawartą w art. 17, art. 66 i art. 68 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity - Dz. U. z 2014 roku, poz. 159; dalej jako: ustawa zasiłkowa), zgodnie z którą ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Podstawą skarżonego rozstrzygnięcia jest także regulacja z art. 84 ust. 1 – 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442).

Rozważania w przedmiotowej sprawie należy rozpocząć od analizy unormowań zawartych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie z art. 17 ust. 1 tej ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Z kolei art. 17 ust. 3 tej ustawy wskazuje, że okoliczności z ust. 1 ustala się w trybie z art. 68, a więc w trybie kontroli przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej określa zaś, że jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 17, wówczas wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Organ rentowy w niniejszej sprawie uznał, iż pobrany przez odwołującego zasiłek chorobowy, za okresy jego niezdolności do pracy wymienione w skarżonej decyzji, jest świadczeniem nienależnym z uwagi na świadczenie pracy wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. (obecnie (...) Sp. z o.o.), za co otrzymywał wynagrodzenie.

Wskazany, jako podstawa prawna skarżonej decyzji art. 17 ustawy zasiłkowej przewiduje dwie przesłanki utraty prawa do zasiłku: wykonywanie pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, bądź też wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z jego celem. Należy dodać, że stwierdzenie choćby jednej z tych 2 przesłanek wystarczy do uznania utraty prawa do zasiłku chorobowego (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2010 roku, sygn. akt III UK 71/09). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2009 roku, sygn. akt I UK 140/09, wskazał, że wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy jest zawsze wykorzystywaniem zwolnienia niezgodnie z jego celem. Celem zwolnienia od pracy jest zaś odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy. W jego osiągnięciu przeszkodą może być zarówno wykonywanie pracy zarobkowej (co przesądził ustawodawca), jak i inne zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję. W przedmiotowej sprawie organ rentowy powołał się na wykonywanie pracy zarobkowej oraz wykorzystywanie zwolnienia niezgodnie z jego przeznaczeniem.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że nie została spełniona żadna z przesłanek z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Odwołujący co prawda miał zawartą umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. na 1/8 etatu, jednak formalnie i praktycznie nie wykonywał w rzeczywistości żadnych czynności związanych ze sprawowaniem funkcji zarządcy nieruchomości. Z odwołującym stosunek pracy był utrzymywany w specyficznym celu. (...) Sp. z o.o. było utrzymywanie odwołującego jako zatrudnionego pracownika w celu możliwości przedstawiania go jako pracownika zatrudnionego i mogącego potencjalnie być rzeczywistym zarządcą nieruchomości. Do momentu nie wygrania przetargu przez powyższą spółkę odwołujący nie wykonywał żadnej pracy – nie podejmował jakichkolwiek czynności w celu realizacji obowiązków zarządcy nieruchomości. W sytuacji, gdyby (...) Sp. z o.o. wygrała przetarg na zarząd nieruchomością, powód przejąłby obowiązki zarządcy tej nieruchomości i mógłby wykorzystywać posiadane kwalifikacje.

W ocenie Sądu odwołujący nie świadczył w sposób osobisty pracy. Pozostawał jedynie formalnie w zatrudnieniu, które zmaterializowałyby się, gdyby (...) Sp. z o.o. wygrała przetarg. Przez cały okres trwania tego stosunku pracy odwołujący nie rozpoczął wykonywania w sposób rzeczywisty obowiązków przypisanych do powierzonego stanowiska pracy.

Uzyskiwanie przez pracownika innego dochodu, niepołączonego z osobistym wykonywaniem innej pracy zarobkowej - wtedy, gdy pobiera on zasiłek chorobowy - nie stanowi przesłanki do pozbawienia pracownika prawa do zasiłku chorobowego (wyrok SA w Łodzi z dnia 23 maja 1997 r., III AUa 155/97, OSAŁ 1997, nr 3, s. 143; Pr. Pracy 1997, nr 7, s. 47).

Odnosząc się natomiast do wykorzystywania zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego celem, to postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem nie wykazało aby w rzeczywistości i ta przesłanka zmaterializowała się. Nie można uznać za wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego niezgodnie z przeznaczeniem pozostawanie w gotowości do wykonywania czynności, jako zarządcy nieruchomości z tytułu zawartej umowy o pracę. Samo utrzymywanie stosunku pracy nie rodzi po stronie odwołującego żadnych negatywnych konsekwencji utrudniających odzyskanie zdolności do pracy. Nie wpłynęło to w żaden sposób również na długość trwania zwolnień lekarskich.

Reasumując Sąd uznał, że w okresach od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku odwołujący, będąc niezdolnym do pracy, w tym również przebywając w szpitalu (k. 9), nie wykonywał pracy zarobkowej w żadnej firmie oraz nie wykorzystał zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem. Nie ma w tym przypadku znaczenia, że odwołujący otrzymywał wynagrodzenie (232 zł miesięcznie) od (...) Sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy o pracę. Ponadto Sąd wskazuje, że do wypełnienia przesłanek z art. 17 ust. 1 nie dochodzi, gdy były to zachowania o charakterze incydentalnym, sporadycznym, wymuszone okolicznościami (tak np. - postanowienie Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2016, sygn. III UK 82/15). W przypadku odwołującego należy mówić o wymuszonych okolicznościami charakterze zawartej umowy o pracę. Przez zawarcie umowy o pracę na 1/8 etatu, bez rzeczywistego obowiązku świadczenia pracy,

strony ustaliły, że dzięki wykorzystaniu licencji odwołującego w przetargach istnieje możliwość uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia.

Odnosząc się natomiast do obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami, Sąd uznał, że zasiłek chorobowy wypłacony odwołującemu za okres od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku oraz od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku był należny. Organ rentowy, błędnie ustalając okoliczności faktyczne, uznał, że odwołujący nie miał prawa do zasiłku chorobowego za te okresy. Jak wynika z poczynionych wyżej rozważań, stanowisko organu rentowego zawarte w sentencji decyzji w tym zakresie było błędne. Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do spełnienia przesłanek z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach, co oznacza, że odwołującemu powinno być przyznane prawo do zasiłku. Takie ustalenie prowadzi do wniosku, że świadczenie pobrane przez odwołującego nie jest świadczeniem nienależnym, do którego odnosi się art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wobec tego Sąd na podstawie ww. przepisów orzekł jak w sentencji wyroku, zmieniając skarżoną decyzję (...)w W. i przyznając A. R. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 29 listopada 2016 roku do 2 stycznia 2017 roku, od 3 lutego 2017 roku do 20 maja 2017 roku i od 30 sierpnia 2017 roku do 18 grudnia 2017 roku oraz uznając, że A. R. nie jest zobowiązany do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego w kwocie należności głównej 45.950,63 zł i uznając, że A. R. nie jest zobowiązany do zwrotu odsetek od pobranego zasiłku chorobowego.

Dodatkowo Sąd wskazuje, że decyzja z 30 sierpnia 2018 roku została zmieniona przez organ rentowy w nieznaczonej części w zakresie dotyczącym odsetek. Zmianie uległ okres, za który organ rentowy zobowiązał odwołującego do zwrotu odsetek od świadczenia. Zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w części. Poza tym zmiana decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy. Wobec powyższego Sąd umorzył postępowanie w części jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono z uwzględnieniem wyniku sprawy. Zgodnie z treścią art. 98 §1 k.p.c. strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2017.1797), kwota zwrotu kosztów zastępstwa procesowego należna odwołującemu od organu rentowego wynosi 180 zł.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w sentencji wyroku.